

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін
до деяких постанов Кабінету Міністрів України»**

I. Визначення проблеми

Протокольним рішенням Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності (абзац третій пункту 14 протоколу № 36 від 7 вересня 2017 р.) було доручено Фонду державного майна України (далі – Фонд) разом з Мінекономрозвитку та Мін'юстом опрацювати питання стосовно нормативного врегулювання питання виключення із майнового комплексу, що перебуває в оренді, частини його майна.

З метою виконання зазначеного протокольного рішення Комітету Фондом були внесені пропозиції щодо комплексного підходу до врегулювання питання про прийняття управлінських рішень стосовно передачі, відчуження та списання майна, переданого в оренду у складі цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів), шляхом внесення змін до низки нормативно-правових актів.

Згідно із статтею 5 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» постановами Кабінету Міністрів від 6 червня 2007 р. № 803 та від 8 листопада 2007 р. № 1314 затверджено Порядок відчуження об'єктів державної власності, яким визначено механізм та способи відчуження об'єктів державної власності, а також процедурні питання реалізації відповідних повноважень суб'єктів господарювання, суб'єктів управління такими об'єктами та Фонду, зокрема в частині погодження відчуження окремих видів майна, та Порядок списання об'єктів державної власності, яким визначено процедурні питання стосовно списання об'єктів державної власності, а також послідовність дій у таких процедурах відповідних суб'єктів управління об'єктами державної власності та державних органів приватизації.

Відповідно до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» постановою Кабінету Міністрів від 21 вересня 1998 р. № 1482 затверджено Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, яким визначено порядок безоплатної передачі об'єктів права державної власності із сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, Національної академії наук, галузевих академій наук, інших установ та організацій, яким державне майно передано у безоплатне користування, до сфери управління інших органів, уповноважених управляти державним майном, або самоврядних організацій.

У свою чергу проведений аналіз практики застосування зазначених актів законодавства свідчить про наявність неврегульованих питань у зазначених нормативно-правових документах. Крім цього, існують чинники,

які значно ускладнюють, а подекуди й унеможливають реалізацію управлінських рішень щодо окремих видів майна, а саме:

відсутність процедури відчуження, списання та безоплатної передачі окремих видів державного майна, зокрема майна, переданого в оренду у складі цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів);

неврегульованість списання майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації (корпоратизації), яке залишилось після ліквідації підприємств та організацій (у тому числі у процедурах банкрутства).

На адресу Фонду надходять звернення від орендарів єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів) стосовно виконання окремих умов договорів оренди, зокрема щодо надання дозволу на списання у **встановленому порядку** орендованого майна.

Проте Фонд не може приймати такі рішення у зв'язку з тим, що Порядком списання об'єктів державної власності (далі – Порядок списання), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2007 р. № 1314 (із змінами), не передбачено списання майна, переданого в оренду у складі цілісного майнового комплексу.

Разом з тим орендарі звертаються до господарських судів з позовами до Фонду про зобов'язання вчинити дії, а саме:

зобов'язати Фонд виконати умови договору оренди, зокрема надати орендарям дозволи на списання орендованого майна згідно з Порядком.

Господарські суди в свою чергу ухвалюють рішення про зобов'язання Фонду виконувати зазначені умови договорів оренди єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів).

Разом із цим відповідно до Порядку списання списанню підлягає майно, що не може бути в установленому порядку відчужене, безоплатно передане державним підприємствам, установам чи організаціям та щодо якого не можуть бути застосовані інші способи управління (або їх застосування може бути економічно недоцільне), у разі, коли таке майно морально чи фізично зношене, непридатне для подальшого використання суб'єктом господарювання, зокрема у зв'язку з будівництвом, розширенням, реконструкцією і технічним переоснащенням, або пошкоджене внаслідок аварії чи стихійного лиха, або виявлене в результаті інвентаризації як нестача.

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Отже, Фонд позбавлений можливості на вчинення дій, пов'язаних із виконанням окремих умов договорів оренди такого майна, в частині

застосування способів управління орендованим майном відповідно до вимог законодавства.

Слід зазначити, що на сьогодні застосування чинних нормативно-правових актів не дає змоги усунути зазначені проблемні чинники, що містяться у згаданих Порядках і Положенні, а, отже, низка наведених вище проблемних питань у сфері відчуження, списання та безоплатної передачі об'єктів державної власності залишається невирішеною.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки оформлення договірних відносин законодавчо регламентовано і всі сторони зазначених відносин мають дотримуватися зазначених норм. Проблема не може бути розв'язана за допомогою прийняття нових регуляторних актів, оскільки це є недоцільним з точки зору нормопроектувальної техніки.

На підставі зазначеного, з метою упорядкування нормативно-правового поля, насамперед стосовно майна, переданого в оренду у складі цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів), Фондом розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – Проект постанови, регуляторний акт).

Проектом постанови, зокрема, передбачається:

- визначення процедур відчуження, списання та безоплатної передачі окремих видів державного майна, переданого в оренду у складі цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів);

- удосконалення списання майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації (корпоратизації), яке залишилося після ліквідації підприємств та організацій (у тому числі у процедурах банкрутства);

- приведення у відповідність до норм та вимог законодавчих актів України.

На грудень 2017 року загальна кількість чинних договорів оренди цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів), орендодавцями за якими виступають Фонд та його регіональні відділення, становить 108.

Як сторона договірних орендних відносин держава має забезпечити ефективне використання належного їй майна, його схоронність та прибутковість. Потрібно зауважити, що надходження від плати за оренду державного майна зараховуються до доходів загального фонду Державного бюджету України, які є джерелом виконання соціальних програм та забезпечення важливих соціальних гарантій для населення, та спрямовуються, в першу чергу, на фінансування захищених статей видатків державного бюджету.

Аналіз практики орендних відносин показав необхідність приведення положень Порядків відчуження та списання об'єктів державної власності і Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності у

відповідність до норм та вимог законодавчих актів України, розширення їх сфери застосування, гармонізації з іншими нормативно-правовими актами, зокрема з Типовим договором оренди єдиного (цілісного) майнового комплексу державного підприємства (структурного підрозділу підприємства), в частині введення норм, спрямованих на можливість розпорядження окремими видами державного майна, переданого в оренду у складі єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів).

Таким чином, існує комплексна проблема організаційного регулювання управлінських рішень стосовно державного майна, переданого в оренду у складі єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів), та майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації (корпоратизації) і яке залишилося після ліквідації підприємств та організацій (у тому числі у процедурах банкрутства), з метою забезпечення виконання державою функцій ефективного власника належного їй майна.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		Ні
Держава	Так	
Суб'єкти господарювання,	Так	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		Ні

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є удосконалення процедури відчуження, списання та безоплатної передачі суб'єктами управління та суб'єктами господарювання об'єктів державної власності, спрямоване на підтримку управлінської та господарської діяльності таких суб'єктів та забезпечення інтересів держави як власника майна, розширення сфери застосування Порядків відчуження та списання об'єктів державної власності, Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, а також приведення Порядків у відповідність до норм та вимог законодавчих актів України.

Зокрема, проектом нормативно-правового акта запроваджується механізм щодо:

визначення процедур відчуження, списання та безоплатної передачі окремих видів державного майна, переданого в оренду у складі цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів);

удосконалення списання майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації (корпоратизації) і залишилося після ліквідації підприємств та організацій (у тому числі у процедурах банкрутства).

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 - Залишити нормативно-правові акти без змін	Не дасть змоги досягнути цілей державного регулювання, оскільки проблемні питання у сфері відчуження, списання та безоплатної передачі вказаних об'єктів державної власності залишаться невирішеними.
Альтернатива 2 - Внесення змін до нормативно-правових актів	Найдоцільніший спосіб – дасть змогу усунути зазначені у I розділі проблемні чинники, що містяться у Порядках відчуження та списання об'єктів державної власності та Положенні про порядок передачі об'єктів права державної власності.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Реалізація чинних положень Порядків відчуження та списання об'єктів державної власності і Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності.	Призведе до неефективного використання державного майна та втрат державного бюджету.
Альтернатива 2	Приведення Порядків відчуження та списання об'єктів державної власності у відповідність до норм та вимог чинних законодавчих актів України; забезпечення прийняття управлінських рішень щодо окремих видів майна.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання*

Показник	Великі Середні	Малі Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання	108	0	108
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100,00	0,00	100

* на прикладі орендних відносин щодо чинних договорів оренди єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Реалізація чинних положень Порядків відчуження та списання об'єктів державної власності і Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності.	Збільшення витрат на утримання майна, яке не використовується.
Альтернатива 2	Економія витрат суб'єктів господарювання утримання майна, яке не використовується, оновлення основних фондів.	Відсутні

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових	-	-

	експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень		
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (отримання погодження на списання, відчуження або передачу державного майна, переданого в оренду у складі ЕМК), гривень	10 (одноразові витрати на пересилку документів поштою або доставка їх нарочно)	-
9	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5+6+7+8), гривень	10	-
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	108	-
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	1,1 тис. грн	-

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Внесення змін до Порядків відчуження та списання об'єктів державної власності і Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності відповідно до норм та вимог чинних законодавчих актів України.	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою.
Залишити без змін чинні	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Предметом регулювання Проекту постанови є удосконалення процедури відчуження, списання та безоплатної передачі суб'єктами управління та суб'єктами господарювання об'єктів державної власності.

Для досягнення зазначених цілей запропоновано визначення механізму процедур відчуження, списання та безоплатної передачі окремих видів державного майна, зокрема, переданого в оренду у складі єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів), та списання майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації (корпоратизації) і залишилося після ліквідації підприємств та організацій (у тому числі у процедурах банкрутства).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта передбачає:

- можливі додаткові витрати робочого часу суб'єктів господарювання на здійснення певних дій (підготовка документів, тощо) - із розрахунку до 5 робочих годин на рік на одного суб'єкта господарювання;
- вигоди органу державної влади через зменшення часових витрат на здійснення певних дій (надання консультацій та роз'яснень (усних, письмових) суб'єктам господарювання – орендарям єдиних (цілісних) майнових комплексів державних підприємств, організацій (їх структурних підрозділів).

Вигоди адміністрування регулювання

Фонд державного майна України (його регіональні відділення)

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	X	X	X	X	X
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	X	X	X	X	X
камеральні	X	X	X	X	X
вийсні	X	X	X	X	X

3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	X	X	X	X	X
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	X	X	X	X	X
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	X	X	X	X	X
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	X	X	X	X	X
7. Інші адміністративні процедури: ** надання консультацій	1	19,34	1	108***	2 088,72
Разом за рік	X	X	X	X	2 088,72
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	X

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.

** Витрати робочого часу за умов: 1 робоча година = 19,34 грн на підставі вимог ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет на 2017 рік» від 21.12.2016 № 1801-VIII.

*** Кількість чинних договорів оренди.

Додаток 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблявся. Регуляторний акт не стосується суб'єктів малого підприємництва.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії нормативно-правового акта не обмежений у часі.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проект.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності запропонованого акта будуть:

- розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних з дією акта;
- кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта;
- час, що витратиметься суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта.

Зміни, що пропонуються, поширюватимуться на орендарів і суб'єктів господарювання всіх організаційно-правових форм та орендодавців державного майна.

Проект постанови було оприлюднено з метою обговорення та отримання від суб'єктів господарювання зауважень та пропозицій.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта Фондом буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності акта буде здійснено після набрання чинності цим актом шляхом аналізу та підрахунку статистичних даних, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності.

Відстеження результативності цього регуляторного акта буде здійснюватися Фондом за допомогою статистичних даних.

В. о. Голови Фонду

В. Трубаров